

ลักษณะทั่วไปของประชากร

เพื่อให้เห็นภาพรวมของหมู่บ้านทั้ง 5 หมู่บ้าน ที่ได้เข้าไปประเมินผลจึงได้เสนอ ลักษณะทั่วไปของประชากรตัวอย่าง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพของประชากร เศรษฐกิจ และ สังคมของหมู่บ้านการนำเสนอรายละเอียดของลักษณะทั่วไปของประชากรตัวอย่าง จะนำเสนอด้วยการบรรยายประกอบกรอธไมยตาราง ซึ่งจะได้อีกในส่วนต่อ ๆ ไป

1. ประวัติการอพยพโยกย้ายของครัวเรือนในหมู่บ้านตัวอย่าง

จากการศึกษา พบว่าประชากรในหมู่บ้านแห่งนี้เคยมีการอพยพโยกย้ายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมา ร้อยละ 24.5 เป็นหมู่บ้านหลักป่าปอ ส่วนบ้านแดนเมืองมีประชากรอพยพโยกย้ายน้อยที่สุดในรอบ 5 ปี อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงการที่ไม่อพยพโยกย้ายเลย จะพบว่าประชากรในหมู่บ้านแห่งนี้มีส่วนของการไม่เคยอพยพโยกย้ายสูงถึงร้อยละ 41.7 รองลงมา ร้อยละ 33.3 คือบ้านแดนเมือง (ดูรายละเอียดจากตารางที่ 1)

2. ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้าน

เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านที่เข้าไปประเมินผลนั้น สัดส่วนของหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่เคยเรียนหนังสือจะปรากฏอยู่ที่บ้านก้อตป่าหวายมากที่สุด คือร้อยละ 37.4 รองลงมาคือบ้านแห่งนี้คอกไม้ และบ้านเด่นร้อยละ 18.8 ส่วนบ้านแดนเมืองและบ้านสันป่าปอมีส่วนน้อยที่สุด คือร้อยละ 12.5 สำหรับกลุ่มที่เคยเรียนหนังสือนั้น สัดส่วนทางหัวหน้าครัวเรือนที่เคยเรียนหนังสือ 4-6 ปี จะปรากฏอยู่ที่บ้านเด่นมากที่สุด ในขณะที่หัวหน้าครัวเรือนบ้านแดนเมืองมีส่วนของการเรียนหนังสือ

ตารางที่ 1 ประวัติการอพยพโยกย้ายของครัวเรือนในหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	การอพยพ				รวม	
	ไม่เคยย้าย		ย้ายครั้งสุดท้าย เมื่อ 5 ปี มาแล้ว			
	N	%	N	%	N	%
แท่นดอกไม้	0	0.0	14	28.6	14	19.2
บ้านเด่น	10	41.7	8	16.3	18	24.6
ก้อสถาพาย	3	12.5	9	18.4	12	16.4
แคนเมือง	8	33.3	6	12.2	14	19.2
สันป่าอ้อ	3	12.5	12	24.5	15	20.6
รวม	24	100.0	49	100.0	73	100.0

1-4 และหัวหน้าครัวเรือนบ้านสันป่าอ้อเคยเรียนมากกว่า 6 ปี อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาภาพรวมของระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนในทุกหมู่บ้านแล้ว ส่วนใหญ่จะเคยเรียนหนังสือ 4-6 ปี เป็นอย่างน้อย (ดูรายละเอียดจากตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	การศึกษา								รวม	
	ไม่เคยเรียน		เคยเรียน 1-4 ปี		เคยเรียน 4-6 ปี		เคยเรียน มากกว่า 6 ปี			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
แท่นดอกไม้	3	18.8	4	23.5	6	18.2	1	14.3	14	19.2
บ้านเด่น	3	18.8	4	23.5	10	30.3	1	14.3	18	23.7
ก๊อศป่าหวาย	6	37.4	2	11.8	4	12.0	0	0.0	12	16.4
แคนเมือง	2	12.5	7	41.2	5	15.2	0	0.0	14	19.2
สันป่าปอ	2	12.5	0	0.0	8	24.3	5	71.4	15	20.6
รวม	16	100.0	17	100.0	33	100.0	7	100.0	73	100.0

3. พื้นที่เฉลี่ยที่ใช้ในการเพาะปลูกของแต่ละหมู่บ้าน

จากการพิจารณาพื้นที่เฉลี่ยที่ใช้ในการเพาะปลูกพืชของแต่ละหมู่บ้าน โดยข้อมูลของสถาบันแมคเคนเพื่อการฟื้นฟูสภาพนั้น พบว่าบ้านแดนเมืองและบ้านสันป่าปอมีการใช้พื้นที่เพาะปลูกพืชสูงกว่าหมู่บ้านอื่น คือ เฉลี่ย 17.6 ไร่ และ 17.2 ไร่ ตามลำดับ รองลงมาคือบ้านก้อดป่าหวายเฉลี่ย 10.5 ไร่ และบ้านเด่นเฉลี่ย 9.9 ไร่ ส่วนน้อยที่สุดคือ บ้านแท่นดอกไม้เฉลี่ย 9.1 ไร่ เมื่อพิจารณาต่อไปถึงกรรมสิทธิ์ในดินที่การเพาะปลูกแล้ว พบว่าส่วนใหญ่พื้นที่ที่ใช้ในการเพาะปลูกของทุกหมู่บ้านจะ ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ที่ใช้เพาะปลูกพืชของบ้านแท่นดอกไม้ จะ ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเลย (ดูรายละเอียดจากตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 พื้นที่เฉลี่ยที่ใช้ในการเพาะปลูกของแต่ละหมู่บ้าน

หน่วย : ไร่

หมู่บ้าน	มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน	ไม่มีกรรมสิทธิ์	พื้นที่เฉลี่ยรวม
แท่นดอกไม้	0.0	9.1	9.1
บ้านเด่น	9.3	4.1	9.9
ก้อดป่าหวาย	9.7	9.7	10.5
แดนเมือง	15.0	6.2	17.6
สันป่าปอ	15.6	12.8	17.2
รวม	12.2	8.8	12.8

ประเด็นที่ชวนให้คิดคือ การทำไร่บนที่ดินอย่างไม่มีกรรมสิทธิ์ อนาคตของชาวบ้าน
แทนดอกไม้จิงไม้แก่นคงยาก ชาวบ้านไม่มีโฉนดที่ดินเป็นสิ่งค้ำประกันในการกู้ยืมเงินจากธนาคารมา
ลงทุน พวกเขาขาดความยืดหยุ่นเพราะเรื่องทุนทรัพย์สำหรับการวางแผนระยะยาวเพื่อผืนดินที่
ทำมาหากิน แนนอนชาวบ้านที่มีที่ดินอย่างถูกต้องก็มีกำลังใจ จะลงทุนระยะยาวพัฒนาผืนดินของ
ตัวเอง และจริง ๆ แล้วราคาที่ดินในสัปดาห์สูงพอที่จะล่อใจให้ชาวบ้านหลายรายขายที่ดินแล้ว
อพยพ ซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้ลายเสถียรภาพของชุมชนนั้น ๆ การขายที่ดินของชาวบ้านบางรายก็จำเป็น
เพราะพื้นที่โดยรวมของผู้ต่อต้านการขายได้ถูกกว้านซื้อไว้ก่อน ทำให้ไม่มีทางเข้าออก หนุ่ติกรรม
(ซึ่งเต็มไปด้วยเล่ห์เหลี่ยม) ของนักธุรกิจที่ดินที่เอารัดเอาเปรียบต่อชาวบ้านถือสภาพนายที่ชื่อและ
ตรงไปตรงมา ประเด็นดังกล่าวจึงมีความสำคัญที่ทางสถาบันแมคเคนเพื่อการนี้มุ่งสภาน่าจะพิจารณา
ดำเนินการต่อไป

4. รายได้จากการเพาะปลูกเฉลี่ยต่อไร่และรายได้เฉลี่ยของหมู่บ้าน

การพิจารณารายได้เฉลี่ยต่อไร่จากการเพาะปลูกพืช ทำให้ทราบถึงรายได้ทาง
เศรษฐกิจของหมู่บ้านที่จำเป็นต่อการใช้เงินตราในการดำรงชีวิต จากตารางที่ 4 พบว่า ทุกหมู่
บ้านมีรายได้เฉลี่ยต่อไร่ต่ำมาก คือ เฉลี่ย 926.4 บาทต่อไร่ ในจำนวนนี้ บ้านสัปดาห์ปอมีรายได้
เฉลี่ยต่อไร่จากการเพาะปลูกพืช 1,715.4 บาท ในขณะที่บ้านแทนดอกไม้มีรายได้จากการเพาะ
ปลูกพืชเฉลี่ยต่อไร่เพียง 253.8 บาท ซึ่งถือว่ามียาไรต่ำที่สุด

ตารางที่ 4 รายได้จากการเพาะปลูกพืชเฉลี่ยต่อไร่

หน่วย : บาท ต่อปี

หมู่บ้าน	รายได้จากการเกษตร	พื้นที่เฉลี่ยที่ใช้ในการเพาะปลูก	รายได้เฉลี่ยต่อไร่
แท่นดอกไม้	2310	9.1	253.8
บ้านเด่น	6661	9.9	672.8
กือดป่าหวาย	5032	10.5	479.2
แดนเมือง	17759	17.6	1009.0
สัฬาปอ	29505	17.2	1715.4
รวม	11864	12.8	926.9

เมื่อศึกษาต่อไปถึงรายได้เฉลี่ยของหมู่บ้านพบว่าหมู่บ้านสัฬาปอมีรายได้เฉลี่ยสูงสุดคือ 31,779 บาทต่อปี รองลงมาคือบ้านแดนเมืองเฉลี่ย 18,704 บาทต่อปี ส่วนบ้านเด่นและบ้านแท่นดอกไม้มีรายได้เฉลี่ย 8,666 และ 7,996 บาทต่อปี ตามลำดับ บ้านกือดป่าหวายเป็นบ้านที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำที่สุดเพียง 6,608 บาทต่อปีเท่านั้น อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณารายได้จากการรับจ้างแรงงานแล้ว บ้านแท่นดอกไม้กลับมีรายได้จากการรับจ้างสูงกว่าบ้านสัฬาปอและทุกหมู่บ้าน เป็นที่น่าสนใจว่าการที่รายได้มีความแตกต่างกันเป็นอย่างมากนั้น ขึ้นอยู่กับตัวแปรมากมายหลายอย่างด้วยกัน นับตั้งแต่สภาพภูมิอากาศที่จะเอื้ออำนวยให้ฝนตกตามฤดูกาล ปัจจัยในการผลิตต่าง ๆ รวมถึงความอุดมสมบูรณ์ของดิน (ดูรายละเอียดจากตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 รายได้เฉลี่ยของแต่ละหมู่บ้าน

หน่วย : บาท ต่อปี

หมู่บ้าน	รายได้จากการเพาะปลูก	รายได้จากการรับจ้าง	รายได้รวม
แก่งดอกไม้	2310	5686	7996
บ้านเด่น	6661	2005	8666
ก้อลป่าหวาย	5032	1575	6608
แดนเมือง	17759	714	18704
ก้อป่าปอ	29505	2273	31779
เฉลี่ยรวม	11864	2392	14257